



Tobakspolicy

omfattar barn/unga i förskola, grundskola och fritidsverksamhet under Ystads kommuns regi

2013-2016

Antagen av BUN 130425 § 43

Inledning

Såväl vuxnas som barn/ungas hälsa påverkas negativt av tobak, både genom passiv rökning och eget bruk av tobak. De negativa effekterna på barn/unga är större då de inte är färdigutvecklade (gäller även alkohol, narkotika och koffein). Tobaken är ofta en del av en större problematik, forskning visar att det är vanligare med tobaksbruk i mer socialt utsatta grupper.

Utöver att tobaken skadar hälsan finns det stora etiska perspektiv som bör beaktas i odling och tillverkningsprocessen i form av miljöförstöringar, fattigdom och barnarbete.

Varje år börjar omkring 16 000 personer under 18 år att röka i Sverige. För att vi ska kunna ändra på det behöver exempelvis förskola, skola och fritid samverka.

Regeringen beslutade år 2002 om fyra tobaksförebyggande delmål:

1. En tobaksfri livsstart från år 2014
2. En halvering till år 2014 av antalet ungdomar som börjar röka eller snusa
3. En halvering till år 2014 av andelen rökare bland de grupper som röker mest
4. Ingen ska ofrivilligt utsättas för rök i sin omgivning. (Sveriges regering, 2002)

Mål för tobaks-, alkohol och drogpolitiskt program i Ystads kommun (KF 130117).

- Inga under 18 år använder tobak eller alkohol
- Tobaks- och alkohol konsumtionen hos vuxna minskar
- Ystad är en kommun fri från narkotika och andra droger

Tobaken som inkörsport

Tobaken är en inkörsport till alkohol och illegala droger, som exempelvis Cannabis. Droganvändandet hos ungdomar utvecklas för det mesta stegvis och rökning brukar vara det första steget.

Statistiken talar sitt tydliga språk. Av de elever i Ystads kommun (åk 9) som röker har 35 % av pojkarna och 25 % av flickorna provat narkotika. Motsvarande andel bland icke rökare är 2-3 %. Även resultatet från åk 2 på gymnasiet visar liknande siffror. Det finns även en korrelation mellan tobak- och alkoholkonsumtion: andelen som dricker sig berusade nästan varje gång eller varje gång de dricker alkohol är 50 % bland rökande pojkar och 40 % bland rökande flickor i åk 9, medan motsvarande andel bland icke-rökarna är mindre än 10 %. (*Folkhälsa Barn och Unga, 2012*)

När vi gemensamt arbetar förebyggande med tobak kan vi på lång sikt minska bruket både av narkotika och av alkohol bland våra barn/unga.

Syfte

Ystads Kommuns förskolor, grundskolor och fritidsverksamhet är en stödjande miljö för hälsa.

En tobaksfri förskole- och skoltid, och fritidsverksamhetstid är en stödjande miljö för att:

1. Barn och unga aldrig börjar bruka tobak.
2. Det minskar risken för återfall för dem som slutat använda tobak.
3. Ingen utsätts för hälsorisker genom passiv rökning.

Mål

Ystads kommuns förskolor, grundskolor och fritidsverksamheter är en tobaksfri tid och miljö.

Vad innebär en tobaksfri förskole-, skol- och fritidsverksamhetstid?

Tobaksfri förskoletid innebär att barn i förskola inte utsätts för tobak under vistelsen på förskolan. Barn bemöts med ett förhållningssätt mot tobak i skyddande syfte.

Tobaksfri skoltid innebär att det inte är tillåtet för elever att använda tobak i anslutning till våra verksamheters öppettider. Detta gäller oavsett var eleverna befinner sig under skoldagen t.ex. under håltimmar, raster, PRAO, studieresor eller idrotts/friluftsdagar.

Tobaksfri Fritidsverksamhet innebär att barn/unga inte utsätts för/eller brukar tobak under vistelsen på fritidsverksamhetens område.



Vad säger lagen?

TOBAKSLAGEN är en minimumlag och i den står bland annat att alla lokaler som barn och unga använder ska vara rökfria, det gäller även skolans område utomhus. Syftet med lagen är att skydda barn och unga från tobak och passiv rökning.

ARBETSMILJÖLAGEN säger att skolan och fritidsgården skall värna för en god arbetsmiljö och är skyldiga att förebygga ohälsa och olycksfall.

TOBAKSKONVENTIONEN (WHO 2003) omfattar 38 artiklar. Främst inriktas artiklarna på att minska efterfrågan på- och tillgången till tobak. Sverige skrev på år 2005 och är därmed förbunden att genomföra den.

BARNKONVENTIONEN Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen.

Strategi

- All personal verksam på och i anslutning till kommunalt driven förskola, skola och fritidsverksamhet känner till tobakspolicyn och arbetar därefter.
- Verksamhetsansvarig ansvarar för att tobakspolicyn följs samt upprättar handlingsplan som stöd och med konsekvenser när denna inte följs.
- Vårdnadshavare och barn/elever känner till innehållet i tobakspolicyn.
- Policyn revideras i samband med genomförande av *Regions Skånes befolkningsenkät Barn & Unga*, vart fjärde år och/eller vid behov.

Vad är tobak?

En tobaksvara är en vara som till någon del innehåller tobak och som är avsedd att rökas, tuggas, snusas eller sugas på.

Policyn likställer nikotinfria produkter tänkta för tobaksavvänjning med tobaksvaror då dessa har en åldersgräns på 18 år.

Kom ihåg att:

Rökförbud gäller dygnet runt i alla skollokaler, på skolgårdar, inhägnat område vid förskola eller fritidshem. Förbudet innebär att rökare inte får hänvisas till annan plats utanför skolområdet. Detta gäller även när ingen skolverksamhet bedrivs på området exempelvis vid föräldramöten, idrottsevenemang och studiedagar för enbart personal. (Tobakslagen, SFS 1993:581)

Rökförbud gäller under arbetstid för all personal anställd i Ystads kommun. (Rökfri arbetstid, Kf 100318)

